

U S T A W A

z dnia 11 kwietnia 1919 r.

o rzeczowych świadczeniach wojennych.

Art. 1. Z chwilą wybuchu wojny lub z chwilą zarządzenia bądź to ogólnej, bądź częściowej mobilizacji ma państwo na czas trwania wojny prawo żądania od ludności świadczeń wojennych, a w szczególności odpłatnego odstępywania na rzecz państwa własności lub prawa użytkowania ruchomości i nieruchomości bezpośrednio lub pośrednio potrzebnych dla celów zaopatrzenia armji i obrony państwa.

Art. 2. Wprowadzenie obowiązku świadczeń wojennych, ustanowienie terminu powstania i ustania rzeczowego obowiązku, jak również oznaczenie przedmiotów, podlegających obowiązkowemu świadczeniu, następuje na skutek wspólnego rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych. Rozporządzenie to musi być podane do wiadomości powszechnej.

Art. 3. W razie ustanowienia obowiązku świadczeń wojennych może Rada Ministrów wydać zakaz wywozu poza granice państwa ruchomości, podlegających świadczeniom wojennym i poddać obrót temi przedmiotami wewnątrz kraju kontroli rządowej.

Art. 4. Od obowiązku świadczenia wolne są budynki kościołów, kaplic i domów modlitwy wszystkich wyznań wraz ze znajdującymi się w nich przedmiotami kultu religijnego, muzea publiczne, zabytki sztuki i kultury znajdujące się pod opieką państwa, oraz wszelkiego rodzaju przedmioty i pomieszczenia, służące do zaspokojenia niezbędnych potrzeb osobistych lub do wykonania zawodu posiadacza i jego rodziny. Szpitale i zakłady zdrowotności publicznej podlegają świadczeniu jedynie dla celów sanitarno-wojskowych i za zgodą Ministerstwa Zdrowia Publicznego.

Art. 5. Po ogłoszeniu obowiązku świadczeń wojennych (art. 2) wszystkie osoby prawne i fizyczne obowiązane do świadczeń wojennych mają na wezwanie właściwej władzy administracyjnej zeznać deklarację z przytoczeniem szczegółowych danych co do ilości i miejsca znajdowania się będących w ich posiadaniu przedmiotów, wymienionych w rozporządzeniu, przewidzianem w art. 2.

Art. 6. Zażądanie świadczeń wojennych następuje w drodze nakazów rekwizycyjnych, wydawanych przez właściwe urzędy administracyjne na podstawie zapotrzebowań, wystawionych przez władze wojskowe po myśli art. 7-go. Gdzie władze rządowe administracyjne jeszcze nie są zorganizowane—zażądanie świadczeń nastąpić może na zasadzie nakazów rekwizycyjnych władz wojskowych za pośrednictwem urzędu gminnego.

Art. 7. Prawo wystawiania zapotrzebowań należy wyłącznie do Ministra Spraw Wojskowych oraz do upoważnionych przez niego organów wojskowych.

Art. 8. Władze administracyjne mają prawo żądania w razie potrzeby pomocy wojskowej celem spełnienia nakazów rekwizycyjnych w myśl przepisów o użyciu wojska do pomocy władzom cywilnym.

Art. 9. Wynagrodzenie za świadczenia wojenne ma być z reguły bezwzględnie gotówką wypłacone po cenach ustalonych przez Ministerstwo Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i innymi interesowanymi Ministerstwami, a to na podstawie opinii, wydanej przez reprezentacje organizacji rolniczych, rękodzielniczych, handlowych i przemysłowych.

Art. 10. W razie niemożności natychmiastowej zapłaty, posiadacze przedmiotów świadczeń otrzymują kwity rekwizycyjne według wzoru ustalonego przez Ministerstwo Spraw Wojskowych. Wypłatę należności z kwitów rekwizycyjnych uskutecznia intendent ura najbliższego wojskowego okręgu generalnego.

W razie nieuskutecznienia zapłaty, nikt nie może być pociągnięty do spełnienia obowiązku świadczenia wojennego, jeżeli mu nie zostanie wręczony kwit rekwizycyjny.

Zgłoszenie kwitów rekwizycyjnych, względnie należności z tytułu uskuteczionych świadczeń wojennych winno nastąpić pod rygorem utraty preteńsi najdalej w ciągu 6-ciu miesięcy od dnia ustania powszechnego obowiazku do świadczeń wojennych (art. 2).

Art. 11. Właściciel przedmiotów świadczenia wojennego, który zapłacił za swoje świadczenia nie otrzymał lub z jakiegokolwiek powodu czuje się pokrzywdzonym, ma prawo zażalenia w terminie miesięcznym do Okręgowej Komisji Rekwizycyjnej przy Dowództwie Okręgu Wojskowego, a od decyzji tej ostatniej służy również w ciągu miesiąca prawo odwołania się do Głównej Komisji Rekwizycyjnej przy Ministerstwie Spraw Wojskowych.

Przedstawicielowi Ministerstwa Spraw Wojskowych w Komisji Okręgowej wolno się sprzeciwić w uchwale tej Komisji, a wówczas sprawa z urzędu musi być przedłożona Głównej Komisji.

Od orzeczenia Komisji Głównej niema dalszego środka prawnego.

Art. 12. Komisje Rekwizycyjne urzędują w następującym składzie:

- a) Komisja Okręgowa składa się z 6-ciu członków pod przewodnictwem sędziego miejscowego sądu okręgowego, a w braku ni miejscu takiego sądu — sędziego pokoju, względnie sędziego powiatowego przy udziale po 1 przedstawicielu Ministerstw Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych, Skarbu i 2 przedstawicielei miejscowego powiatowego organu samorządneho. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.
- b) Komisja Główna składa się z 5-ciu członków pod przewodnictwem sędziego, delegowanego przez Sąd Najwyższy, przy udziale przedstawicielei Głównej Intendentury Wojskowej Ministerstwa Skarbu, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz delegata zamianowanego przez Sejm.

Porządek mianowania przewodniczących i członków Komisji Rekwizycyjnej oraz tryb postępowania w Komisjach Rekwizycyjnych określony będzie w przepisach wykonawczych do ustawy niniejszej.

Art. 13. Wszelkie roszczenia i spory z tytułu wykonania obowiązku świadczeń wojennych wyjęte są z pod orzecznictwa sądów cywilnych i podlegają załatwieniu wyłącznie w myśl niniejszej ustawy.

Art. 14. Wszelkie akty, dowody i cała bez wyjątku korespondencja w przedmiocie świadczeń wojennych wolne są od opłaty skarbowej.

Art. 15. Osoby, winne łuchylenia się od obowiązku świadczeń wojennych lub niezłożenia deklaracji w art. 5 wspomnianej lub złożenia deklaracji ze stanem faktycznym niezgodnej, prócz konfiskaty przedmiotów podlegających obowiązkowemu świadczeniu, będą ukarane przez władze administracyjne karą aresztu do 1-go roku lub grzywną do mk. polskich 100.000.

Kary te nakładać będą władze administracyjne powiatowe. Od orzeczenia karnego służy prawo odwołania się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w terminie 14-to dniowym od dnia zawiadomienia o treści orzeczenia karnego.

Przeprowadzanie rekwizycji, względnie żądanie lub pobranie świadczeń przez organy cywilne lub wojskowe z pominięciem przepisów tej ustawy, będą niezależnie od postępowania dyscyplinarnego karane, jako nadużycie władzy urzędowej po myśli ustawy karnej.

Art. 16. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministr'owi Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 17. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia i obowiązuje prowizorycznie na czas jednego roku.

Z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy tracą moc prawną wszystkie inne ustawy i przepisy w przedmiocie rekwizycji i świadczeń wojennych, a to o ile chodzi o rekwizycje i świadczenia wojenne, które mają być zarządzane od chwili wejścia w życie tej ustawy.

Marszałek:

Trampczyński

Za Prezydenta Ministrów

Minister Spraw Wewnętrznych:

S. Wojciechowski

Za Ministra Spraw Wojskowych:

Majewski